

Cauza C-722/23 [Rugu]ⁱ**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

28 noiembrie 2023

Instanța de trimitere:

Cour de cassation (Belgia)

Data deciziei de trimitere:

22 noiembrie 2023

Recurent:

AR

Cour de cassation de Belgique (Curtea de Casație din Belgia)**Hotărâre**

[omissis]

AR, născut la [omissis] (România) la [omissis]

domiciliat în [omissis]

persoană care face obiectul unui mandat european de arestare, recurent,

[omissis]

I. PROCEDURA ÎN FAȚA COUR [DE CASSATION (CURTEA DE CASATIE)]

Recursul este îndreptat împotriva unei hotărâri pronunțate la 30 octombrie 2023 de cour d'appel de Bruxelles, chambre des mises en accusation (Curtea de Apel din Bruxelles, Camera de punere sub acuzare).

[omissis]

ⁱ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciunei părți la procedură.

II. DECIZIA COUR [DE CASSATION (CURTEA DE CASAȚIE)]

- 1 Recurentul, cetățean român, dar care, potrivit instanței de apel, are reședința în Belgia, face obiectul unui mandat european de arestare emis la 1 august 2023 de autoritățile române în vederea executării unei pedepse cu închisoarea de patru ani.

Executarea acestui mandat european de arestare a fost refuzată de chambre du conseil (Camera de consiliu) pentru motivul, prevăzut la articolul 4 punctul 5 din loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen (Legea din 19 decembrie 2003 privind mandatul european de arestare), că condițiile de detenție din România l-ar expune pe recurent riscului de a se aduce atingere drepturilor sale fundamentale, în speță cele protejate de articolul 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

La apelul Ministerului Public, chambre des mises en accusation (Camera de punere sub acuzare) a confirmat această ordonanță, dar a decis de asemenea că pedeapsa cu închisoarea de patru ani vizată de mandatul european de arestare „va putea fi executată în Belgia”, în conformitate cu articolul 6 punctul 4 din Legea din 19 decembrie 2003, întrucât riscul pe care articolul 4 punctul 5 urmărește să îl prevină se referă la o modalitate de executare a pedepsei pronunțate în România, iar nu la procedura care a dus la condamnarea recurentului și nici la această condamnare în sine.

Este vorba despre decizia atacată.

- 2 Motivul invocă încălcarea articolului 25 din Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană, a articolului 4 punctul 5 din Legea din 19 decembrie 2003 privind mandatul european de arestare și a articolului 38 alineatul 1 din loi du 15 mai 2012 relative à l'application du principe de reconnaissance mutuelle aux peines ou mesures privatives de liberté prononcées dans un État membre de l'Union européenne (Legea din 15 mai 2012 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a pedepselor sau a măsurilor privative de libertate pronunțate într-un stat membru al Uniunii Europene).

Acesta susține că, după ce a constatat aplicarea unui motiv de neexecutare obligatorie a mandatului european de arestare, întrucât existau motive serioase de a crede că executarea acestui act ar aduce atingere drepturilor fundamentale ale recurentului, instanța de apel nu putea să aplice efectele cauzei de neexecutare facultativă prevăzute la articolul 6 punctul 4 din Legea din 19 decembrie 2003 și, din moment ce recurentul avea reședința în Belgia, să dispună executarea pedepsei cu închisoarea care îi fusese aplicată în statul emitent.

- 3 În temeiul articolului 1 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, acestea execută orice mandat european de arestare, pe baza

principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile deciziei-cadru respective.

Din Hotărârea C-354/20 PPU și C-412/20 PPU din 17 decembrie 2020 a Curții de Justiție a Uniunii Europene reiese că mecanismul mandatului european de arestare urmărește în special combaterea impunității unei persoane căutate care se află pe un alt teritoriu decât cel pe care este suspectată că a săvârșit o infracțiune.

Pe de altă parte, potrivit Hotărârii C-579/15 din 29 iunie 2017, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a decis că instanța națională competentă are obligația, luând în considerare ansamblul dreptului intern și aplicând metodele de interpretare recunoscute de acesta, de a interpreta dispozițiile naționale în discuție în litigiul principal, în măsura în care este posibil, în lumina textului și a finalității acestei decizii-cadru. Această obligație presupunea, în speța dedusă judecării Curții la momentul respectiv, că, în cazul unui refuz de executare a unui mandat european de arestare emis pentru predarea unei persoane care, în statul membru emitent, făcuse obiectul unei hotărâri definitive de condamnare la o pedeapsă privativă de libertate, autoritățile judiciare din statul membru de executare aveau ele însele obligația de a asigura executarea efectivă a pedepsei pronunțate împotriva acestei persoane.

Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 1 alineatul (3) din decizia-cadru, aceasta nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

Articolul 4 punctul 5 din Legea din 19 decembrie 2003, care a transpus această decizie-cadru în ordinea juridică belgiană, prevede că executarea unui mandat european de arestare este refuzată dacă există motive serioase să se creadă că aceasta ar aduce atingere drepturilor fundamentale ale persoanei în cauză, astfel cum sunt consacrate la articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană. Acest motiv de neexecutare a mandatului european de arestare este obligatoriu.

În sfârșit, conform articolului 6 punctul 4 din aceeași lege, care a transpus articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru, executarea mandatului european de arestare poate fi refuzată, printre altele, dacă acest act a fost emis în scopul executării unei pedepse, atunci când persoana vizată locuiește sau are reședința în Belgia, iar autoritățile belgiene competente se angajează să execute această pedeapsă în conformitate cu legea belgiană. În această ipoteză, articolul 38 alineatul 1 din Legea din 15 mai 2012 prevede că decizia instanței de instrucție implică recunoașterea și executarea pedepsei sau a măsurii privative de libertate vizate în hotărârea judecătorească care face obiectul mandatului european de arestare și că această condamnare este executată în conformitate cu dispozițiile Legii din 15 mai 2012 menționate.

- 4 Prin intermediul motivului se ridică problema dacă, atunci când instanțele din statul de executare a unui mandat european de arestare au constatat că exista un

risc, în cazul predării persoanei căutate către statul emitent, de a se aduce atingere drepturilor fundamentale ale acestei persoane și că acest risc nu putea fi contracarat într-un termen rezonabil, astfel încât sunt obligate să refuze executarea mandatului european de arestare, aceleași instanțe din statul de executare pot totuși să decidă, pentru a evita impunitatea persoanei căutate care are reședința pe un alt teritoriu decât cel pe care este suspectată că a săvârșit o infracțiune, că va fi necesar să dispună, în conformitate cu dispoziția care transpune în ordinea juridică națională articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru, executarea în statul membru de executare a pedepsei cu închisoarea aplicate persoanei în cauză în statul membru emitent al mandatului european de arestare, pedeapsă care este vizată de acest act.

Cu alte cuvinte, constatarea că există un motiv de refuz al executării obligatorii a mandatului european de arestare menționat se opune posibilității aplicării cauzei de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare prevăzute la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare?

- 5 Spre deosebire de speța în care s-a pronunțat Hotărârea C-579/15, citată anterior, a Curții de Justiție a Uniunii Europene, în prezenta cauză, constatarea că persoana vizată are reședința în statul de executare și că trebuie să se aplice cauza de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare prevăzută la articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru a fost precedată de cea potrivit căreia predarea acestei persoane către statul emitent ar implica un risc de atingere adusă drepturilor sale fundamentale, astfel încât este necesar să se aplice motivul de neexecutare obligatorie prevăzut la articolul 4 punctul 5 din Legea din 19 decembrie 2003.

Numai o interpretare a articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 ar trebui să permită să se răspundă la întrebarea de mai sus.

Prin urmare, în conformitate cu articolul 267 al treilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, este necesar să se adreseze Curții de Justiție a Uniunii Europene o întrebare în termenii prevăzuți în dispozitiv.

- 6 Din moment ce recurentul a fost pus în libertate la 12 septembrie 2023 de judecătorul de instrucție, sub rezerva îndeplinirii unor condiții care îi restrâng libertatea de circulație și îi interzic în special să se deplaseze în străinătate, decizie ale cărei efecte vor continua până la momentul pronunțării unei hotărâri definitive asupra executării mandatului european de arestare, și în măsura în care răspunsul la întrebarea adresată este determinant în această privință, Cour [de cassation (Curtea de Casație)] solicită Curții de Justiție a Uniunii Europene să aibă în vedere aplicarea procedurii de urgență prevăzute la articolul 267 ultimul paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție a Uniunii Europene din 25 septembrie 2012.

- 7 Examinarea motivului se suspendă până la momentul pronunțării Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la întrebarea adresată în continuare.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

COUR [DE CASSATION (CURTEA DE CASAȚIE)]

Suspendă judecarea cauzei până la pronunțarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la următoarea întrebare preliminară:

Atunci când instanțele din statul membru de executare a unui mandat european de arestare au constatat că există riscul, în cazul predării persoanei căutate către statul membru emitent, de a se aduce atingere drepturilor fundamentale ale acestei persoane, în legătură cu executarea pedepsei străine, astfel încât este necesar să se refuze executarea mandatului european de arestare, articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre autorizează aceste instanțe din statul membru de executare, care constată că persoana căutată are reședința în acest din urmă stat, să decidă mai apoi că, în conformitate cu dispoziția care transpune în ordinea juridică națională articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru, este necesar să se execute, în statul membru de executare, pedeapsa cu închisoarea aplicată în statul membru emitent al mandatului european de arestare, pedeapsă care este vizată de acest act?

[*omissis*]

[*omissis*] [*dată și semnătură*]